

Nowy rodzaj wczesnotriasowego ślimaka a odrodzenie ślimaków po wymieraniu permsko-triasowym

Alexander Nützel

Acta Palaeontologica Polonica 50 (1), 2005: 19-24

Wczesnotriasowy ślimak *Turbo rectecostatus* pospolity w górnej części formacji Werfen (olenek) z Alp został umieszczony w nowym rodzaju *Werfenella*. Eliminacja błędnych lub przestarzałych oznaczeń późnopaleozoicznych i wczesnomezozoicznych ślimaków jako przedstawicieli archetypowych rodzajów takich jak *Turbo*, *Trochus* czy *Natica* (wszystkie z dzisiejszymi gatunkami typowymi) stanowi ważny krok do zrozumienia ewolucyjnych dziejów ślimaków podczas permsko-triasowego epizodu wielkiego wymierania. Pierwsze pojawienie się rodzaju *Werfenella* w oleneku, a także powstanie innych grup brzuchonogów wskazuje na wczesną wymianę fauny po wymieraniu kończącym perm. Stosunkowo duże rozmiary *Werfenella* (do 35 mm) każą sceptycznie ocenić pogląd, że wszystkie wczesnotriasowe ślimaki to formy drobne (□ microgastropods; efekt liliputa). Nowy rodzaj zaliczony został do rodziny Purpurinidae (w obrębie Caenogastropoda), jako jej najstarszy przedstawiciel. Możliwe jest jednak także umieszczenie *Werfenella* wśród Archaeogastropoda (Vetigastropoda), ze względu na podobieństwo do rodzaju *Chartronella* (Paraturbinidae). Charakterystyczny zespół ślimaków *Werfenella rectecostata*-*Natiria costata* z formacji Werfen Formation nie występuje w mniej więcej równowiekowych wapieniach Sinbad Limestone z formacji Moenkopi (Utah, USA) ani w pozaalpejskich stanowiskach w Europie. Sugeruje to, że podobieństwa między oleneckimi faunami ślimaków z Tetydy i zachodniej Ameryki Północnej są bardziej ograniczone niż dotąd sądzono.

Key words: Gastropoda, Purpurinidae, Permian/Triassic mass extinction, Olenekian, Werfen Formation, Alps.

Alexander Nützel [nuetzel@pal.uni-erlangen.de], Universität Erlangen, Institut für Paläontologie, Loewenichstr. 28, D-91054 Erlangen, Germany.